

"Evet, o Sultan Őu küçük menzilde ve meydanda çok Őeyleri, içtimâları, iftirakları gösteriyor. Fakat bizzat maksat o Őeyler değildir. Ancak âhiretin meydan-ı ekberinde vukua gelecek hallerin, emirlerin nûmunelerini göstermektir." İzah eder misiniz?

"Evet, o Sultan Őu küçük menzilde ve meydanda çok Őeyleri, içtimâları, iftirakları gösteriyor. Fakat, bizzat maksat o Őeyler değildir. Ancak âhiretin meydan-ı ekberinde vukua gelecek hallerin, emirlerin nûmunelerini göstermektir. Çünkü, o mahşer-i azîmde yapılacak muameleler, bu küçük nûmunelere göre cereyan edecektir. Demek bu menzilde gösterilen fâni, zâil haller, o âlemde bâki ve daimî semereler verecektir."(1)

Dünya hayatı bir tarla, ahiret hayatı ise bu tarladan kalkan mahsulün değerlendirildiği bir mahzendir. Yani bu dünya hayatında namaz kılarırsın, oruç tutarsın, güzel bir ahlak sergilersin, iyilik yaparsın cennette bunların karşılığında nimetlere mazhar olursun.

Bu yüzden dünya hayatı zıtların birlikte olduğu, nimet ile külfetin beraberce bulunduğu iyi ile kötünün, iman ile küfrün çarpıŐtığı bir imtihan meydanıdır. Burada imtihan olursun, notunu ahirette alırsın. Yani küfür, kötü ve atıl bir hayat sürersen notun cehennem olurken iman, iyilik ve aksiyon içinde olursan notun cennet olur.

Dünya hayatının ikinci bir yüzü ise, Allah'ın isim ve sıfatlarının talim edildiği bir fakülte gibi olmasıdır. İlahi isimler tecelli ile kendilerini bu dünyada tanıtırlar, insanın görevi ise iman ve tefekkür ile bu isimleri güzelce okuyup tanımaktır.

İlahi isimlerin asıl ve görkemli tecellisi ise ahirette olacaktır. Yani bu dünya hayatındaki tecelliler numune ve prova niteliğindedir, asıl tecelli ahirette olacaktır.

Dünya tadımlık, ahiret ise doyumluktur. Dünya fani, ahiret ise bakidir. Dünya istikrarsız, ahiret ise istikrarlıdır.

(1) bk. [Lem'alar, Lâsiyyemalar.](#)